

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
SPECIALIŲJŲ ĮPAREIGOJIMŲ VALSTYBĖS ĮMONEI KLAIPĖDOS VALSTYBINIO
JŪRŲ UOSTO DIREKCIJAI NUSTATYMO“ PROJEKTO**

TAP Nr. 20-1891; TAIS Nr. 20-14652

2020-11-13 Nr.NV-3107

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl specialiųjų įpareigojimų valstybės įmonei Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai nustatymo“ projekto (toliau - Projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 1 p. teikiama nuoroda į Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 str. 4 ir 11 p. minimas Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos (toliau – Uosto direkcija) funkcijas, kurios yra susijusios su *uosto infrastruktūra*, kaip ji apibrėžta Įstatymo 2 str. 3 d., bei siekiant teisinio aiškumo, atskleistina, kokia Projekto 1 p. nurodyta infrastruktūra, reikalinga laivų statybai ir remontui bei vėjo elektrinių ir jų komponentų gamybai, surinkimui ir (ar) sandėliavimui, kurią Uosto direkcijai pavedama statyti, modernizuoti ir plėtoti, turima mintyje. Jei turima omenyje Įstatymo 2 str. 3 d. apibrėžta uosto infrastruktūra -hidrotechninių ir inžinerinių įrenginių ir statinių, navigacinių įrenginių, taip pat kelių bei privažiuojamųjų geležinkelio kelių kompleksas, pagrįstinas poreikis Projekto 1 p. nustatytam reguliavimui dėl papildomo specialaus įpareigojimo nustatymo Vyriausybės nutarimu, kuris savo turiniu patektų į Įstatymo 11 str. 11 d. įtvirtintos Uosto direkcijos funkcijos - statyti, naudoti ir plėtoti uosto infrastruktūrą, apimtį (žr. Lietuvos laivų statytojų ir remontininkų asociacijos 2019 m. spalio 21 d. rašte Nr. 04-07 išdėstytus motyvus, remiantis kuriais kliūtis, stabdanti nurodytų laivų statybos ir remonto įmonių veiklą ir plėtrą yra fiziškai susidėvėjusi *uosto infrastruktūra: krantinė ir pirsas*, vertinant kartu su Įstatymo 2 str. 10 ir 21 d. nuostatomis).

2. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 1 p. numatytas pavedimas Uosto direkcijai statyti, modernizuoti ir plėtoti infrastruktūrą, reikalingą ne tik vėjo elektrinių ir jų komponentų

gamybai, surinkimui ir (ar) sandėliavimui, bet ir laivų statybai ir remontui, atitinkamai pildytina Projekto preambulė.

3. Projekto 2 p. nustatomas pavedimas Susisiekimo ministerijai kartu su Uosto direkcija, vertintinas šiais aspektais:

3.1. Pavedimas keisti šiame punkte nurodytus teisės aktus (Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašą, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto žemės nuomos mokesčio dydžius ir laivų savininkų (valdytojų) mokamų uosto rinkliavų rūšis, jų maksimalius dydžius, rinkliavų taikymo principus) yra tiesiogiai nesusijęs su Projekto tikslu - nustatyti Uosto direkcijai specialiuosius įpareigojimus, todėl yra ne šio teisės akto reguliavimo dalykas.

3.2. Šiame punkte įtvirtintas siekis sudaryti sąlygas, kad Uosto direkcijos vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža iš uosto infrastruktūros ir žemės, naudojamos Projekto 1 punkte nurodytai veiklai, būtų ne mažesnė kaip 2 procentai, yra susijęs su teisiniu reguliavimu, įtvirtintu Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše (toliau – Aprašas), patvirtintame Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris numato konkrečią valstybės valdomų įmonių ir dukterinių bendrovių siektinų vidutinių metinių nuosavo kapitalo kainų *nustatymo procedūrą*. Aprašo 16 ir 16¹ p. nustato, kad valdomų įmonių ir dukterinių bendrovių siektinas vidutinės metinės nuosavo kapitalo kainas (toliau – pelningumo rodikliai) 3 metų laikotarpiui tvirtina Vyriausybė ekonomikos ir inovacijų ministro teikimu. Pelningumo rodikliai skaičiuojami nuo valstybės valdomų įmonių ir dukterinių bendrovių ūkinės komercinės veiklos. Tais atvejais, kai valstybės valdomos įmonės ir dukterinės bendrovės nevykdo ūkinės komercinės veiklos arba jų vykdoma ūkinė komercinė veikla nėra laikoma reikšminga vadovaujantis ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintomis valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, pelningumo rodikliai neskaičiuojami ir Vyriausybei tvirtinti neteikiami. Viešojo įstaiga Valdymo koordinavimo centras, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki laikotarpio, kuriam nustatomi nauji pelningumo rodikliai, pateikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pagal Aprašo 3 priedą ir atsižvelgdamas į įmonės *individualų vertinimą*, kaip jis apibrėžtas Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme (toliau -Disponavimo įstatymas), pelningumo rodiklius naujam 3 metų laikotarpiui, prieš tai juos suderinusi su atitinkamomis valstybei atstovaujančiomis institucijomis ir atitinkamais valstybės valdomų bendrovių valdymo organais, kai pelningumo rodikliai nustatomi dukterinėms bendrovėms. Atsižvelgiant į tai, Projekto 2 p. įtvirtintas siekis

ir juo nustatytos niekaip nepagrįstos procentinės vertės (ne mažiau nei 2 proc.) yra sudėtinė Apraše įtvirtintos valstybės valdomų įmonių siektinų vidutinių metinių nuosavo kapitalo kainų nustatymo procedūros dalis, ir vertintinos sistemiškai vykdant minėtą procedūrą, todėl yra ne šio Projekto reguliavimo dalykas.

3.3. Pavedimas Susisiekimo ministerijai *kartu su* Uosto direkcija *pakeisti* šiame punkte nurodytus teisės aktus nedera su Įstatymo 23 str. 2 d., remiantis kuria uosto žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašą ir uosto žemės nuomos mokesčio dydžius Uosto direkcijos teikimu tvirtina Lietuvos Respublikos *Vyriausybė ar jos įgaliota institucija* (patvirtintas Vyriausybės 2017 m. kovo 29 d. nutarimas Nr. 237 ir susisiekimo ministro 2010 m. lapkričio 15 d. įsakymas Nr.3-671) ir Įstatymo 34 str. 2 d., remiantis kuria uosto rinkliavų rūšis, jų maksimalius dydžius, rinkliavų taikymo principus nustato *Vyriausybė* (priimtas 2008 m. kovo 5 d. nutarimas Nr.245).

3.4. Remiantis Disponavimo įstatymo 23 str. 5 d. 7 p., viešojo įstaiga Valdymo koordinavimo centras, kiekvienais metais apskaičiuoja valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių pelningumo rezultatus atlikdama jų individualų vertinimą, rengia ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijai teikia siūlymus dėl valstybės valdomoms įmonėms ir jų dukterinėms bendrovėms Vyriausybės nustatomų siektinų pelningumo rodiklių. Individualus įmonės vertinimas suprantamas kaip Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuoto ir įmonės siektino *pelningumo rodiklio padidinimas arba sumažinimas*, atsižvelgiant į *įmonei išskeltus tikslus*, jos *veiklos specifiką*, *rinkos sąlygas*, kuriomis veikia įmonė, *kitus aktualius veiksnius*, galinčius turėti įtakos įmonės pelningumui. Atsižvelgiant į tai, pateiktini išsamūs argumentai dėl pagrįstumo Projekto 2 p. nurodytą siekį (sudaryti sąlygas, kad Uosto direkcijos vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža iš uosto infrastruktūros ir žemės, naudojamos Projekto 1 punkte nurodytai veiklai, būtų ne mažesnė kaip 2 procentai), susieti su atitinkamais Projekto 2 p. nurodytų teisės aktų, nustatančių uosto žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašą ir uosto žemės nuomos mokesčio dydžius, uosto rinkliavų rūšis, jų maksimalius dydžius, rinkliavų taikymo principus, pakeitimais.

3.5. Projekto 2 p. vartojama sąvoka „vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža“ yra nevartojama Disponavimo įstatyme ir Apraše (juose vartojamos sąvokos „vidutinės metinės nuosavo kapitalo kainos“, „pelningumo rodikliai“).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė

